

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

F

Paper-II

SOCIAL WORK

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

DEC - 20213**Time Allowed : 1¼ Hours]****[Maximum Marks : 100****Number of Pages in this Booklet : 24****Number of Questions in this Booklet : 50****Instructions for the Candidates**

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्याय प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उतरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उतरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उतरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

DEC-20213/II

Social Work
Paper II
समाजकार्य
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]**[Maximum Marks : 100**

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले असून प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. The book 'Theory for Social Work Practice' which deals with unified approach is by (A) Gisella Konopka (B) William Schwartz (C) Dorothea Spellman (D) Ruth Smalley 2. Which of the following is the major hurdle for the development of social work profession in India ? (A) Lack of National level accrediting body (B) Lack of Ministry of Social Work Education (C) Lack of University level facilities for social work education (D) Lack of trained social work educators	1. एकीकरण दृष्टिकोणाबाबतचे 'थेअरी फॉर सोशल वर्क प्रॅक्टिस' ह्या पुस्तकाचे लेखक (A) जिसेला कोनोफ्का (B) विल्यम् स्वार्ट्झ (C) डोरोथी स्पेलमन (D) रूथ स्माली 2. भारतातील व्यावसायिक समाज कार्याच्या विकासातील प्रमुख अडसर खालीलपैकी कोणता ? (A) राष्ट्रीय स्तरावर प्रमाणिकरण करणाऱ्या यंत्रणेचा अभाव (B) समाजकार्य शिक्षण मंत्रालयाचा अभाव (C) समाजकार्य शिक्षणासाठीच्या विद्यापीठ स्तरीय सुविधांचा अभाव (D) प्रशिक्षित समाजकार्य शिक्षकांचा अभाव

3. Which one of the following is a role unique to the social work professional ?
- (A) Home visits
(B) Referrals
(C) Counselling
(D) Group psychotherapy
4. The principle of non-judgemental attitude is based on the belief that social work does not include
- (A) Assigning guilt or innocence
(B) Judging wrongly
(C) Prejudice mind
(D) Negativism
5. Helen Phillips has described 'skill' as
- (A) Practice
(B) Competency
(C) Knowledge in action
(D) Attitude
3. समाजकार्य व्यावसायिकासाठी एकमेव अशी पुढीलपैकी कोणती भूमिका होय ?
- (A) गृहभेटी
(B) निर्देशित करणे (रेफरल्स)
(C) समुपदेशन
(D) गट मानसोपचार
4. 'निःपक्षपाती दृष्टिकोणाचे' तत्व हे समाज कार्यात ह्या बाबीचा अंतर्भाव होत नाही या धारणेवर आधारित आहे.
- (A) अपराधी किंवा निरपराधित्व ठरवणे
(B) चुकीचा निर्वाळ
(C) पुर्वग्रहदुषित मन
(D) नकारात्मकता
5. हेलेन फिलिप्सने 'कौशल्य' याचे वर्णन असे केले आहे.
- (A) प्रत्यक्ष कार्य
(B) कार्यकुशलता
(C) ज्ञान कृतीत उतरविणे
(D) दृष्टिकोण

DEC-20213/II

6. Which one of the following *does not* feature in the Indian Constitution ?

- (A) Federal structure
- (B) Central government
- (C) Separation of judiciary
- (D) Fundamental rights of the citizens

7. **Assertion (A)** : Socialisation is a significant process of human groups.

Reason (R) : Long period of dependency allows children to learn things they need to know.

Choose your answer from the following :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) Both (A) and (R) are false

6. भारतीय राज्यघटनेमध्ये खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्ये आढळत नाही ?

- (A) संघराज्य रचना
- (B) केंद्र सरकार
- (C) न्यायसंस्थेचे विभाजन
- (D) नागरिकांचे मूलभूत हक्क

7. **विधान (A)** : सामाजिकरण ही मानवी समुहाची अत्यंत महत्वाची प्रक्रिया आहे.

कारण (R) : दिर्घकाळ परावलंबन मुलांना जे शिकावेसे वाटते ते शिकण्यास अनुमती देते.

खालील पर्यायांमधून तुमचे योग्य उत्तर ओळखा :

- (A) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे पण (R) चूकीचे आहे
- (D) (A) आणि (R) हे दोन्हीही चुकीचे आहेत

8. Talcott Parsons was an early subscriber to :
- (A) Action theory
(B) Change theory
(C) System theory
(D) Control theory
9. In some societies a life partner must be chosen from a different social group than one's own :
- (A) Polygamy
(B) Endogamy
(C) Exogamy
(D) Polygene
10. The National Rural Employment Guarantee Scheme promises to give employment to :
- (A) One member of every eligible rural family in India
(B) Two members of every eligible rural family in India
(C) All members, except children, of every eligible rural family in India
(D) 25% of all eligible rural families in every village in India
8. तालकट पार्सन्स हे खालीलपैकी कोणत्या सिद्धांताचे सुरुवातीपासूनचे पुरस्कर्ते होते ?
- (A) कृती सिद्धांत
(B) बदल सिद्धांत
(C) व्यवस्था सिद्धांत
(D) नियंत्रण सिद्धांत
9. काही समाजांमध्ये त्यांच्या समाज समुहाव्यतिरिक्त इतर समाज समुहातून जीवन साथीदार निवडला जातो या प्रथेला काय म्हणतात ?
- (A) बहुविवाह पद्धती
(B) अंतर्गत विवाह
(C) बहिर्विवाह
(D) बहुपत्नी विवाह
10. राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना खालीलपैकी कोणाला रोजगाराची हमी देते ?
- (A) भारतातील प्रत्येक पात्र ग्रामीण कुटुंबातील एका सदस्याला
(B) भारतातील प्रत्येक पात्र ग्रामीण कुटुंबातील दोन सदस्यांना
(C) भारतातील प्रत्येक पात्र ग्रामीण कुटुंबातील मुलांव्यतिरिक्त सर्व सदस्यांना
(D) भारतातील प्रत्येक खेड्यातील 25% पात्र ग्रामीण कुटुंबांना

11. The five-factor model of personality includes
- (A) Social interactionism
(B) Neuroticism
(C) Agreeableness
(D) Sense of humour
12. Electra complex is a situation found in
- (A) Oral stage
(B) Anal stage
(C) Phallic stage
(D) Latency stage
13. What research method was used by Freud ?
- (A) Survey research
(B) Correlational method
(C) Naturalistic observation method
(D) Case study method
11. व्यक्तिमत्वाच्या पाच घटकांची प्रतिकृती पुढील घटकांना समाविष्ट करते :
- (A) सामाजिक आंतरक्रियावाद
(B) मज्जासंस्था विकृती
(C) प्रसन्नता
(D) विनोद बुद्धी
12. 'पितृगंड' (इलेक्ट्रॉय कम्प्लेक्स) ही स्थिती खालीलपैकी कोणत्या अवस्थेत येते ?
- (A) ओरल स्टेज
(B) अॅनल स्टेज
(C) फालिक स्टेज
(D) लॅटन्सी स्टेज
13. फ्राईडने पुढीलपैकी कोणती संशोधन पद्धती अवलंबिली ?
- (A) सर्वेक्षण पद्धती
(B) सहसंबंध पद्धती
(C) नैसर्गिक निरीक्षण पद्धती
(D) व्यष्टि अध्ययन पद्धती

14. Ivan Pavlov has been credited with the initial discovery of

- (A) Operant conditioning
- (B) Reinforcement
- (C) Classical conditioning
- (D) Conditioning

15. Match the following pairs and select the correct answer using the code given below :

List I	List II
(a) S. Freud	(i) Hierarchy of needs
(b) Erich Fromm	(ii) Child development
(c) Abraham Maslow	(iii) The unconscious
(d) Elizabeth Hurlock	(iv) Freedom

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(B)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(C)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(D)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

14. इवॉन पावलोवकडे खालीलपैकी एकाच्या प्रारंभिक शोधाचे श्रेय जाते

- (A) व्यापरणात्मक अभिसंधान (ऑपरंट कंडिशनिंग)
- (B) प्रबलन (रिइन्फोर्समेंट)
- (C) अभिजात अभिसंधान (क्लासिकल कंडिशनिंग)
- (D) अभिसंधान (कंडिशनिंग)

15. खालील जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतापासून योग्य उत्तर निवडा :

यादी I	यादी II
(a) एस. फ्राईड	(i) गरजांची उतरंड
(b) ईरीच फ्रॉम्म	(ii) बाल विकास
(c) अब्राहम मॉसलो	(iii) अचेतन
(d) एलिझाबेथ हरलॉक	(iv) स्वातंत्र्य

संकेत :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(B)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(C)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(D)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

16. In case work relationship when a client sees the social worker as a significant person and relates with him/her accordingly is known as :

- (A) Emotional attachment
- (B) Transference
- (C) Counter transference
- (D) Emotional dependence

17. Match the following pairs and select the correct answer using the code given below :

List I

List II

(a) Principles of case work	(i) Self-worth
(b) Tools of case work	(ii) Clarification
(c) Philosophical assumptions of case work	(iii) Assessment
(d) Process of case work	(iv) Self-determination

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(B)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(C)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(D)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

16. व्यक्तीसह कार्य संबंधात अशील हा समाजकार्य-कर्त्यास एक महत्वपूर्ण व्यक्ती मानून त्याप्रमाणे त्याच्याशी जुळवून घेण्याला

- (A) भावनात्मक
- (B) भावसंक्रमण
- (C) विरोधी भावसंक्रमण
- (D) भावनात्मक परावलंबित्व

17. खालील जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतापासून योग्य उत्तर निवडा :

यादी I

यादी II

(a) व्यक्तिसह कार्याची तत्वे	(i) स्वमुल्य
(b) व्यक्तिसह कार्याची साधने	(ii) स्पष्टीकरण
(c) व्यक्तिसह कार्याचे तात्विक आधार	(iii) मुल्यमापन
(d) व्यक्तिसह कार्य प्रक्रिया	(iv) स्वनिर्णय

संकेत :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(B)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(C)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(D)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

18. Which of the following is *not* a type of case work recording ?
- (A) Narrative
(B) Summary
(C) Process
(D) Minutes
19. Diagnostic school of case work was developed by
- (A) Mead
(B) Jung
(C) Mayers
(D) White
20. The book "Supervision in Social Work" is authored by
- (A) G. R. Banerjee
(B) Mary Richmond
(C) Grace Mathew
(D) Helen Perlman
18. खालीलपैकी कोणते व्यक्तिसह कार्यनोंदीचे प्रकार नाही ?
- (A) वर्णनात्मक
(B) सारांश
(C) प्रक्रिया
(D) इतिवृत्त
19. खालीलपैकी कोणी निदानात्मक विचार संप्रदाय विकसित केला
- (A) मिड
(B) युंग
(C) मेयर्स
(D) व्हाईट
20. 'सुपरव्हिजन इन सोशल वर्क' या पुस्तकाचे लेखक आहे
- (A) जी. आर. बॅनर्जी
(B) मेरी रिचमंड
(C) ग्रेस मॅथ्यू
(D) हेलेन पर्लमन

21. The principle of continuous individualization is related to :
- (A) Social case work
(B) Social group work
(C) Community organization
(D) Social action
22. Identify the *correct* sequence of stages of Group Development :
- (A) Intimacy, Negotiation, Orientation, Resistance, Termination
(B) Orientation, Resistance, Negotiation, Intimacy, Termination
(C) Negotiation, Intimacy, Resistance, Termination, Orientation
(D) Orientation, Intimacy, Resistance, Negotiation, Termination
21. निरंतर व्यक्तीकरणाचे तत्त्व कशाशी संबंधित आहे ?
- (A) सामाजिक व्यक्ती सहयोग कार्य
(B) सामाजिक गट कार्य
(C) समुदाय संघटन
(D) सामाजिक कृती
22. गट विकासाच्या टप्प्यांचा अचूक क्रम सांगा :
- (A) जवळीक, वाटाघाटी, निरीक्षण, प्रतिकार, समाप्ती
(B) निरीक्षण, प्रतिकार, वाटाघाटी, जवळीक, समाप्ती
(C) वाटाघाटी, जवळीक, प्रतिकार, समाप्ती, निरीक्षण
(D) निरीक्षण, जवळीक, प्रतिकार, वाटाघाटी, समाप्ती

23. Which of the following is a key skill of the group worker ? (A) Role player (B) Facilitating (C) Socialising (D) Mobilising	23. खालीलपैकी कोणते प्रमुख कौशल्य गट कार्यकर्त्यास आवश्यक आहे ? (A) पथ-नाट्यकार (B) सुविधाकारक (C) सामाजीकरण (D) साधनांची जुळवाजुळव करणारा
24. Which one of the following is an example of a developmental group ? (A) Alcoholics Anonymous (B) Weight Watchers (C) Life Skills (D) Rotary Club	24. पुढीलपैकी कोणता गट विकासात्मक गटाचे उदाहरण आहे ? (A) अॅल्कोहोलिक्स अनॉनिमस (B) वजन निरीक्षक (C) जीवन-कौशल्य (D) रोटरी क्लब
25. In social group work, 'labelling' denotes : (A) Identifying a member of the group (B) Pointing a finger/blaming a member of the group (C) Stereotyping a member of the group (D) Cornering a member of the group	25. सामाजिक गट कार्यामध्ये 'लेबलिंग' चा अर्थ (A) गटाच्या सदस्याची ओळख देणे (B) गटाच्या सदस्याकडे बोट दाखवणे/आरोप करणे (C) गटाच्या सदस्याबद्दल साचेबद्ध समज करून देणे (D) गटाच्या सदस्याला कोंडीत पकडणे

26. People's organisations were referred to as by Rajni Kothari.
- (A) Non-party political formations
(B) Trade unions
(C) People-centred social action groups
(D) Voluntary organisations
27. Which of the following skills is *not* crucial for working with communities ?
- (A) Advocacy skills
(B) Relationship skills
(C) Supervision skills
(D) Conflict management skills
28. The Civil Society Organizations are called the
- (A) First sector
(B) Second sector
(C) Third sector
(D) Fourth sector
26. लोकांच्या संघटनांसाठी रजनी कोठारी यांनी संज्ञा अवलंबिली.
- (A) गैर-पक्षीय राजकीय रचना
(B) कामगार संघटना
(C) लोककेंद्रित सामाजिक कृती गट
(D) स्वयंसेवी संघटना
27. समुदाय कार्यासाठी पुढीलपैकी कोणती कौशल्ये अतिमहत्वाची नाहीत ?
- (A) सामाजिक समर्थनाची कौशल्ये
(B) नाते प्रस्थापित करण्याची कौशल्ये
(C) पर्यवेक्षण कौशल्ये
(D) संघर्ष व्यवस्थापनाची कौशल्ये
28. नागरी समाज संस्थांना पुढील नावाने संबोधतात :
- (A) पहिले क्षेत्र
(B) दुसरे क्षेत्र
(C) तिसरे क्षेत्र
(D) चौथे क्षेत्र

29. 'Community Chest' is related to
- (A) Community Participation
(B) Community Problems
(C) Community Awareness
(D) Community Resources
30. The community organiser in social planning plays the role of
- (A) Facilitator and enabler
(B) Mobiliser and activist
(C) Fact-gatherer and expert
(D) Social advocate and lobbyist
31. In research the degree to which an instrument really measures. What it claims to measure is called :
- (A) Construct
(B) Feasibility
(C) Validity
(D) Reliability
29. 'कम्युनिटी चेस्ट' ही संकल्पना पुढीलपैकी कशाशी संबंधित आहे ?
- (A) समुदाय सहभाग
(B) समुदाय समस्या
(C) समुदाय जागृती
(D) समुदाय संसाधने
30. सामाजिक नियोजनात समुदाय कार्यकर्ता पुढील भूमिका वढवतात :
- (A) सुविधाकार आणि प्रेरक
(B) संसाधनांची जुळवाजुळव करणारा आणि कार्यकर्ता
(C) तथ्य-संकलक आणि तज्ज्ञ
(D) सामाजिक समर्थन करणारा आणि "लॉबीइस्ट"
31. संशोधनात एखाद्या साधनाचा अचुकतेचा दावा जितक्या प्रमाणात खरा ठरतो, त्यास त्या साधनाची असे म्हणतात.
- (A) बांधणी
(B) संभाव्यता
(C) वैधता
(D) विश्वासाहता

32. Match the following for their association and select the correct answer from the codes given below :

List I	List II
(a) Positivism	(i) Control Group
(b) Interpretivism	(ii) Accidental Sampling
(c) Experiment	(iii) Quantitative Research
(d) Non-probability sampling	(iv) Qualitative Research

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(B)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(C)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(D)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

33. When there is an equal chance for each unit in the universe to be included in the sample, that type of sampling is called :

- (A) Purposive sampling
- (B) Non-probability sampling
- (C) Systematic sampling
- (D) Probability sampling

32. खालील बाबींच्या त्यांच्यातील संबंधाआधारे जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या संकेतापासून योग्य संकेत निवडा :

यादी I	यादी II
(a) प्रत्यक्षतावाद	(i) नियंत्रित गट
(b) विवरणवाद	(ii) आकस्मिक नमुना निवड
(c) प्रयोग	(iii) संख्यात्मक संशोधन
(d) गैर-संभाव्यता नमुना निवड पद्धत	(iv) गुणात्मक संशोधन

संकेत :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(B)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(C)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(D)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

33. ज्यामध्ये विश्वातील प्रत्येक एककास नमुन्यामध्ये समाविष्ट होण्याची समान संधी असते, त्या नमुना पद्धतीस

- (A) सहेतुक नमुना
- (B) गैर-संभाव्यता नमुना
- (C) व्यवस्थाबद्ध नमुना
- (D) संभाव्यता नमुना

34. The failure to recognise that the concept is not phenomenon itself is called
- (A) Ecological Fallacy
(B) Deduction
(C) Fallacy of reification
(D) Induction
35. **Assertion (A)** : In quantitative research, researchers prefer random sampling method.
Reason (R) : One can use statistical methods and generalise findings.
Select the *correct* answer :
- (A) Both (A) and (R) are true
(B) Both (A) and (R) are not true
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is not true but (R) is true
36. Social policy aims at :
- (A) A continuous reform of society in order to eliminate weaknesses of individuals or groups in that society
(B) A continuous restructuring of social structures through economic policies
(C) A radical redistribution of economic assets in order to bring in social justice
(D) A reduction in economic disparities and financial empowerment of people
34. 'संकल्पना ही घटना नव्हे' हे जाणण्यातील अपयश म्हणजे
- (A) परिस्थितीजन्य तर्कदोष
(B) निगमन
(C) वास्तविकरणाचा तर्कदोष
(D) विगमन
35. **विधान (A)** : संख्यात्मक संशोधन पद्धतीत, संशोधक यादृच्छिक नमुना निवड पद्धतीस प्राधान्य देतो.
कारण (R) : संशोधक सांख्यिकी पद्धती वापरून निष्कर्षांचे सामान्यकरण करू शकतो.
अचूक उत्तर निवडा :
- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत
(B) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत
(C) (A) बरोबर पण (R) चूक आहे
(D) (A) चूक आहे पण (R) बरोबर आहे
36. सामाजिक धोरणाचा उद्देश काय आहे ?
- (A) विशिष्ट समाजातील व्यक्ती किंवा गटांची दुर्बलता घालविण्यासाठी त्या समाजाची सतत सुधारणा करणे
(B) आर्थिक धोरणांद्वारे सामाजिक रचनेची सातत्याने पुनर्रचना करणे
(C) सामाजिक न्याय आणण्यासाठी आर्थिक संपत्तीची आमूलाग्र पुनर्विभागणी करणे
(D) आर्थिक विषमता दूर करून लोकांचे आर्थिक सक्षमीकरण करणे

37. Which Ministry is responsible for child helpline in India ?

- (A) Ministry of Women and Child Development
- (B) Ministry of Social Justice and Empowerment
- (C) Ministry of Social Welfare
- (D) Ministry of Human Resource Development

38. An N.G.O. is registered under

- (A) Panchayati Raj Act
- (B) Societies Registration Act
- (C) Cooperative Societies Act
- (D) Shops and Establishment Act

37. भारतात 'चाईल्ड हेल्पलाईन' चे काम पार पाडण्याची जबाबदारी कोणत्या मंत्रालयाची आहे ?

- (A) महिला व बाल विकास मंत्रालय
- (B) सामाजिक न्याय व सक्षमीकरण मंत्रालय
- (C) समाज कल्याण मंत्रालय
- (D) मानवी संसाधन विकास मंत्रालय

38. अशासकीय संस्थेची कोणत्या कायद्याखाली नोंदणी होते ?

- (A) पंचायती राज कायदा
- (B) संस्था नोंदणी कायदा
- (C) सहकारी संस्था कायदा
- (D) दुकाने व आस्थापना कायदा

39. 'National Policy for Empowerment of Women' was adopted in the year

- (A) 2002
- (B) 2001
- (C) 1999
- (D) 1986

40. The following are pre-requisites in order to register a social welfare organization

- (a) Good intentions and social consciousness
- (b) A Memorandum of Association
- (c) A group of individuals
- (d) Aims and objectives

Choose the *correct* answer from the following :

- (A) (a), (b) and (c)
- (B) (b), (c) and (d)
- (C) (a), (b) and (d)
- (D) (a), (c) and (d)

39. 'राष्ट्रीय महिला सक्षमीकरण धोरण' कोणत्या वर्षी स्वीकारले गेले ?

- (A) 2002
- (B) 2001
- (C) 1999
- (D) 1986

40. सामाजिक कल्याण संस्था नोंदणीकरिता खालील पूर्व-अनिवार्यता आहेत :

- (a) उत्तम उद्देश व सामाजिक जाणिव
- (b) नियमावली
- (c) व्यक्तींचा समुह
- (d) ध्येय आणि उद्देश

खालील पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा :

- (A) (a), (b) आणि (c)
- (B) (b), (c) आणि (d)
- (C) (a), (b) आणि (d)
- (D) (a), (c) आणि (d)

41. **Assertion (A)** : Lokpal can act as public vigilance tool provided it is implemented with strong political will.

Reason (R) : Because it will consist mechanism to monitor public money and transparency in governance.

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

42. According to the Mental Health Act, 1987, persons with mental illness do not :

(A) have a right to legal representation

(B) have a right to treatment

(C) have a right to marry

(D) possess legal capacity

41. **विधान (A)** : प्रबळ राजकीय इच्छाशक्तीने अंमलबजावणी केली तर लोकपाल कायदा सार्वजनिक निगराणीचे साधन बनू शकते.

कारण (R) : यात सार्वजनिक निधी आणि प्रशासनातील पारदर्शक यंत्रणेचा समावेश होतो.

(A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण होय

(B) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नव्हे

(C) (A) बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे पण (R) हे बरोबर आहे

42. मानसिक रुग्णांना मानसिक आरोग्य कायदा 1987 नुसार हे लागू होत नाही :

(A) कायदेशीर प्रतिनिधित्वाचा हक्क असणे

(B) उपचाराचा हक्क असणे

(C) विवाह करण्याचा हक्क

(D) कायदेशीर क्षमता असणे

43. Match the following and select the correct answer using the codes given below :

List 'A'	List 'B'
(a) Group counselling	(i) Children in need of care and protection
(b) Child welfare committee	(ii) Juvenileism conflict with law
(c) Adoption placement	(iii) Special Juvenile Police Unit
(d) Booking offences against children	(iv) Juvenile Justice Board

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(B)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(C)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(D)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)

44. The Equal Remuneration Act, 1976 provides for

- (A) Equal pay for equal work of similar nature
- (B) Equal pay for equal work in respective of nature of work
- (C) Equal pay for equal work in selected categories of work
- (D) Equal pay for equal work in organized sector only

43. योग्य जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेता-पासून योग्य पर्याय निवडा :

यादी 'A'	यादी 'B'
(a) समुह समुपदेशन	(i) काळजी आणि संरक्षणाची गरज असणारी मुले
(b) बाल कल्याण समिती	(ii) विधी संघर्षग्रस्त बालक
(c) दत्तक देण्याची प्रक्रिया	(iii) विशेष गुन्हा पोलिस एकक (पथक)
(d) बालकांवरील गुन्ह्यांची नोंद	(iv) बाल न्याय मंडळ

संकेत :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(B)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(C)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(D)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)

44. समान वेतन कायदा 1976, खालील संरक्षण पुरविते :

- (A) समान स्वरूपाच्या कामासाठी समान वेतन
- (B) कुठल्याही स्वरूपाच्या कामासाठी समान वेतन
- (C) काही विशिष्ट श्रेणीच्या कामासाठी समान वेतन
- (D) केवळ संघटित क्षेत्रातील कामासाठी समान वेतन

45. **Assertion (A)** : Protection of Women from Domestic Violence Act, 2005 protects all women in a heterosexual relationship from domestic violence.

Reason (R) : A woman who is protected under the Domestic Violence Act need not be married to the man and can be in a live-in-relationship with him.

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) (A) is true but (R) is wrong
- (C) (R) is true but (A) is wrong
- (D) Both (A) and (R) are wrong

46. The process of determining the impact on society is known as

- (A) Impact factor assessment tool
- (B) Reviewing social change
- (C) Community impact assessment
- (D) Social audit

45. **विधान (A)** : कौटुंबिक हिंसाचार कायदा, 2005 अन्वये, विषमलिंगी संबंधात असणाऱ्या सर्व स्त्रियांना कौटुंबिक हिंसेपासून संरक्षण मिळते.

कारण (R) : या कायद्याखाली ज्या स्त्रीला संरक्षण मिळते, तिचे त्या पुरुषाशी लग्न झालेले नसले व ती त्याच्या बरोबर 'लिव्ह-इन' संबंधात राहत असली तरी चालेल.

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत
- (B) (A) बरोबर असून (R) चूक आहे
- (C) (R) बरोबर आहे पण (A) चूक आहे
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत

46. समाजावरील प्रभाव मोजण्याची प्रक्रिया म्हणजे

- (A) प्रभाव घटक मुल्यांकन साधन
- (B) सामाजिक बदलाचे पुनरावलोकन
- (C) समुदायावरील प्रभावाचे मुल्यांकन
- (D) सामाजिक अंकेक्षण

47. Millennium Development Goals are to be achieved by which year ?
- (A) 2015
(B) 2018
(C) 2020
(D) 2025
48. The 'Human Development Report' which is published annually by the United Nations Development Programme has defined human development as
- (A) A process of increasing opportunities to earn income
(B) A process of increasing peoples choices
(C) A process of ensuring human rights
(D) A process of removing social discrimination
47. सहस्रकाची विकास उद्दिष्ट्ये कोणत्या वर्षापर्यंत गाठायची होती ?
- (A) 2015
(B) 2018
(C) 2020
(D) 2025
48. संघराज्य विकास कार्यक्रमाच्या वार्षिक 'मानव विकास अहवालात' मानव विकासाची व्याख्या पुढीलप्रमाणे आहे :
- (A) उत्पन्न मिळवण्यासाठी वाढीव संधी मिळण्याची प्रक्रिया
(B) लोकांच्या निवडीचे पर्याय वाढविण्याची प्रक्रिया
(C) मानवी हक्क प्रस्थापित करण्याची प्रक्रिया
(D) सामाजिक भेदभाव दूर करण्याची प्रक्रिया

DEC-20213/II

49. "Aam Aadmi Beema Yojana" has been launched to give life insurance cover to :
- (A) Urban landless households
(B) Slum landless households
(C) Aged landless households
(D) Rural landless households
50. Consider the following statements and select your answer :
- Assertion (A) :** People's participation is essential for the success of any development programme.
- Reasoning (R) :** Education and awareness lead to participation.
- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is false but (R) is true
49. पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या कुटुंबांकरिता 'आम आदमी बीमा योजना' घोषित केली आहे ?
- (A) शहरी भूमिहीन कुटुंब
(B) झोपडपट्टीतील भूमिहीन कुटुंब
(C) वयस्क भूमिहीन कुटुंब
(D) ग्रामीण भूमिहीन कुटुंब
50. पुढील विधानांचा विचार करून उत्तर लिहा :
- विधान (A) :** कोणताही विकास कार्यक्रम यशस्वी होण्यासाठी लोकसहभागाची आवश्यकता असते.
- कारण (R) :** शिक्षण आणि जाणीव जागृती-मुळे सहभाग वाढतो.
- (A) विधान (A) आणि कारण (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य कारण आहे
(B) विधान (A) आणि कारण (R) दोन्ही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे योग्य कारण नाही
(C) (A) बरोबर आहे पण (R) चूक आहे
(D) (A) चूक असून (R) बरोबर आहे

ROUGH WORK